

ВИДАВНИЧИЙ РЕПЕРТУАР ЛЬВІВСЬКОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ім. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ (1940–2008): ЕВОЛЮЦІЯ ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ

Марта Пономаренко

*завідувач відділу наукового редагування та видавничої справи
ЛНБ ім. В. Стефаніка НАН України*

Видавнича діяльність Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка НАН України (далі — ЛНБ), як і надзвичайно складна історія самої книгозбірні, потребує неупередженого, глибокого аналізу та осмислення. Впродовж існування бібліотеки — 68 років — дослідженню цієї теми присвячено всього декілька видань та публікацій, одні з яких з'явилися в радянські часи, інші — в добу незалежності України. В єдиному на сьогодні окремому виданні — історичному нарисі про бібліотеку¹, опублікованому вже в часи перебудови, аналіз видавничого репертуару бібліотеки за 45 років (1940–1985) повністю зроблений з погляду пануючого тоді в науці принципу партійності. І це зрозуміло. Особливості видавничої діяльності бібліотеки обумовлені історичними періодами суспільного буття: в радянські часи ЛНБ мала статус пропагандистсько-ідеологічної установи, і її видавнича політика була приречена на тематику, продиктовану політичними вказівками, наказами, постановами тощо. Жодне видання без цитування відповідних партійних документів чи праць класиків марксизму-ленінізму не мало шансів на існування. З демократизацією суспільства у кінці 1980-х рр. та здобуттям Україною незалежності на початку 1990-х рр. ця діяльність вивільнилася з-під ідеологічного тиску, набула наукового характеру, значно розширилась тематика видань бібліотеки. В сучасних дослідників знайдемо незаангажований підхід як до характеристики діяльності бібліотеки в цілому, так і до оцінки її видавничого репертуару².

© Пономаренко М., 2008

¹ **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка АН України: Історичний нарис** / АН УРСР. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Ред. колегія М. В. Лізанець (відп. ред.), М. В. Галушко, М. Г. Вавричин, М. А. Вальо, М. П. Гуменюк, Л. І. Льницька, Г. Г. Рожко, Ред. С. А. Онисенко.— Київ: Наук. думка, 1989.— 204 с., іл.— 2000 прим.

² **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України: документи, факти, коментарі** / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка;

Публікації бібліотеки від 1940 до 2005 р. вичерпно відображені у трьох бібліографічних покажчиках³. Умовно виділивши п'ять основних періодів видавничої політики бібліотеки, спробуємо показати еволюцію ідеологічної парадигми її видавничого репертуару.

Довосенний період (1940–1941)

Насадження більшовицької ідеології у науковій структурі. Націоналізація та одержавлення всіх приватних книгозбірень західноукраїнського регіону. Ставлення більшовиків до друкованого слова як до засобу пропаганди, запровадження більшовицької цензури, нова кадрова політика за ідеологічними принципами.

Створена на базі конфіскованих 84-х приватних, монастирських, відомчих та інших бібліотек, Львівська філія бібліотеки АН УРСР у цей період була однією з найчисельніших книгозбірень України, фонди якої не мали єдиного каталогу. Всі сили колективу нова влада спрямувала на “опрацювання” книжкових та періодичних друків, рукописів, мистецьких творів, карт. В першу чергу було створено “спецфонд”, де “заарештовано”

Авт. вступ. ст. і упоряд. *Л. І. Крушельницька*; Заг. ред. *М. М. Романюк*; Ред.: *В. Трипачук, М. Патерига*.— Львів, 1996.— 100 с.— 500 прим.; **Романюк М. М.** Статус Науково-дослідного інституту зобов'язує // Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України: Покажчик видань бібліотеки про її діяльність (1981–2000) / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Уклад.: *Л. П. Квятковська, В. М. Мартинович*; Відп. ред. *С. А. Арсірій*, Ред. *Л. О. Ільницька*.— Львів, 2004.— С. 3-10; **Романюк М. М.** Для української науки, культури і духовності // Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України: Покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність (2001–2005) / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Уклад. *В. М. Мартинович*; Відп. ред. *С. А. Арсірій*; Ред. *М. Кульчицький*.— Львів, 2007.— С. 3-8; **Головата Лариса.** Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України. 1940–2005: Історичний нарис // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Редкол.: *М. М. Романюк* (відп. ред.) та ін.; Ред.: *Л. О. Ільницька, М. О. Пономаренко, Л. П. Квятковська, В. М. Трипачук*.— Львів, 2005.— Вип. 13.— С. 144-174.

³ **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка АН УРСР (1940–1980):** Покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність / АН УРСР. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Уклад.: *О. П. Куц, Л. П. Квятковська*; Відп. ред.: *М. Л. Бутрин, М. В. Галушко*; Ред. *М. Г. Вавричин*.— Львів, 1982.— 107 с.— 1000 прим.; **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України:** Покажчик видань бібліотеки про її діяльність (1981–2000) / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Уклад.: *Л. П. Квятковська, В. М. Мартинович*; Авт. вступ. ст. *М. М. Романюк*; Відп. ред. *С. А. Арсірій*, Ред. *Л. О. Ільницька*.— Львів, 2004.— 324 с.— 200 прим.; **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України:** Покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність (2001–2005) / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка; Уклад. *В. М. Мартинович*; Авт. вступ. ст. *М. М. Романюк*; Відп. ред. *С. А. Арсірій*; Ред. *М. Кульчицький*.— Львів, 2007.— 300 с.— 300 прим.

майже всю довоєнну українську, твори проscribeваних авторів, ретельно відслідковувались читацькі замовлення. Про численні варварські вчинки тодішнього керівництва за вказівками відповідних органів КДБ знаходимо інформацію у збірнику документів, укладеному Л. І. Крушельницькою⁴, та в історичному нарисі “Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України 1940–2005” авторства Л. Головатой⁵, а також у публікації Л. Кусий⁶, присвяченій історії спецфонду, та ін.

Зрозуміло, що в умовах накопичення (читай — хаотичного звезення) бібліотечних фондів, їх сортування і планового нищення, видавничка палітра Львівської філії бібліотеки АН УРСР на той час була дуже обмеженою. Вона представлена лише трьома публікаціями: рекомендаційним списком літератури “В. І. Ленін” (1941), каталогом виставки, присвяченої 85-й річниці від дня смерті Адама Міцкевича (1940), та покажчиком “До першої річниці визволення Західної України від гніту панської Польщі” (1940), який претендував на назву науково-бібліографічного. Його укладено за проблемно-тематичним принципом з обов’язковим виокремленням матеріалів ідейно-політичного змісту. Недолік покажчика — відсутність науково-допоміжного апарату.

У видавничих планах відділу бібліографії була підготовка до друку першої праці інформаційно-бібліографічного характеру — бюлетеня нових книжкових надходжень та журнальних статей про західні області УРСР. Однак через “недостатній рівень методичної підготовки її виконавців” (офіційне формулювання) опублікувати цю працю не вдалося.

Видавничий репертуар бібліотеки часів “повоєнної відбудови” (1945–1955) та “ідеологічної відлиги” (1956–1965)

Повоєнне відновлення механізмів сталінського тоталітарного режиму на всій території України, боротьба з “українським буржуазним націоналізмом”. Тотальна ідеологізація всіх сфер діяльності, особлива увага до видавничої справи, загострення цензурних впливів. Пошуки шляхів демократизації суспільства (1956–1965) у зв’язку зі смертю Сталіна. Певне послаблення централізаційного тиску.

⁴ **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України: документи, факти, коментарі** / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника; Авт. вступ. ст. і упоряд. Л. І. Крушельницька; Заг. ред. М. М. Романюка; Ред.: В. Трипачук, М. Патерига.— Львів, 1996.— 100 с.— 500 прим.

⁵ **Головата Лариса.** Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України. 1940–2005: Історичний нарис // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Редкол.: М. М. Романюк (відп. ред.) та ін.; Ред.: Л. О. Льницька, М. О. Пономаренко, Л. П. Квятковська, В. М. Трипачук.— Львів, 2005.— Вип. 13.— С. 144–174.

⁶ **Кусий Леся.** Відділ спецфондів Львівської наукової бібліотеки АН УРСР (1945–1953) // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника; Редкол.: М. М. Романюк та ін.— Львів, 2008.— Вип. 16.— С. 399–425.

Бібліотека, пограбована під час німецької окупації⁷, у липні 1944 р. знову отримала статус радянської установи. Спочатку (1946–1963) вона перебувала в системі АН УРСР (основну увагу було зосереджено на бібліотечно-бібліографічному обслуговуванні академічних установ Львова), а пізніше (з 1963 — до першого півріччя 1969) підпорядковувалась Міністерству культури УРСР і здійснювала методичне керівництво масовими книгозбірнями республіки в питаннях партійної пропаганди художньої літератури і мистецтва. Планова масова розправа над українською книгою продовжувалась.

Поступово нова влада в особі тодішнього директора бібліотеки (Героя Радянського Союзу) А. З. Одухи почала планомірне “очищення” кадрів: приймаються на роботу “надійні”, переважно малоосвічені співробітники, які мали навчити “місцевих” як слід працювати у наукових радянських установах. Тому теми, які раніше розробляв колектив (а це — фундаментальна бібліографія української книги 1798–1914 рр., якою займалися Я. Дашкевич, К. Малицька, У. Сітницька, І. Суховерський, М. Штеліга під керівництвом тодішнього директора ЦНБ АН УРСР Ю. Меженка (збереглася їхня робоча картотека); бібліографія енергетичних ресурсів західних областей УРСР (у відділі наукової бібліографії зберігся машинопис у 3-х частинах, який налічує 4565 назв і охоплює матеріал за 1880–1947 рр.); бібліографія історії міста Львова (уклав Ю. Заць — машинопис, у 2-х частинах, охоплює біля 2550 назв, зберігається також у відділі наукової бібліографії); “Бібліографія української дитячої літератури” (зібрала К. Малицька, доля цієї праці невідома); матеріали до словника псевдонімів, криптонімів та криптограм (укладач Я. Дашкевич, — машинопис, який опинився в основі відомого “Словника українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.) українських письменників”), на жаль, так і залишилися здебільшого у вигляді машинописів.

Про створення редакційного відділу заговорили у 1947 р., та й то тільки згадавши у плані роботи Львівської філії бібліотеки АН УРСР на 1947–1950 рр.: (проект): “В 1947–1950 рр. Львівський Філіал Бібліотеки АН УРСР організує видавництво. Це видавництво буде випускати періодичний орган бібліотеки, як також праці, підготовлені відділами, кабінетами чи окремими працівниками Бібліотеки. Це будуть в першу чергу описи збірок Бібліотеки (рукописів, стародруків, рідких книг і т. д.), як також бібліографічні покажчики літератури по різним актуальним питанням, як наприклад по питанню енергетичних ресурсів Західних

⁷ Див.: **Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України: документи, факти, коментарі** / НАН України. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника; Авт. вступ. ст. і упоряд. *Л.І. Крушельницька*. — Львів, 1996. — С. 8.

областей України і т. п.»⁸. Але de facto відділ так і не був створений, видавничою ділянкою, як і безпосередньо редагуванням, надалі займалися партійні, як слід ідеологічно “підковані” співробітники.

У цей період бібліотека публікувала свої праці, залучаючи до редагування довірених осіб — із працівників бібліотеки в особі самого директора — А. З. Одухи та співробітників, які взагалі не мали вищої освіти: М. С. Жарінова (освіта неповна середня, наймит-пастух, самоук, заочна форма навчання у робітничій вищій школі, начальник табору військовополонених № 320 у 1941–1946 рр.⁹); Іринархова П. Н. (освіта середня технічна, опер-слідчий в органах НКВД у 1930–1948 рр.¹⁰), а також прискіпливо перевірених: О. П. Куца, І. С. Міллера, Я. Х. Цегельника, З. П. Сакк, Г. І. Касьянова, Є. Є. Кравченка, М. П. Гуменюка, І. І. Шаповалова та ін., а також запрошуючи до цієї роботи спеціалістів зі сторони (Беляєв В. П.¹¹, Яцків М.¹², Вольський В.¹³ та ін.).

1951 р. з’явився друком “Бюлетень: (Досвід роботи). № 1” накладом 78 прим. Серед авторів — лише один досвідчений бібліотечний спеціаліст — Р. Я. Луцик (укладач праці “Слов’янські стародруки XV–XVIII століть у фондах Львівської бібліотеки Академії наук УРСР”), решта — новоприбулі. В основному їх статті мали описовий, констатуючий характер і вузько-локальне призначення.

У цей же період бібліотека активно продукує бібліографічні видання, які стосуються методики та історії бібліографії — вийшов 141 бібліографічний показник рекомендаційного і науково-дослідного характеру, каталоги літератури різних типів і різного цільового призначення і 29 методично-бібліографічних і методичних матеріалів, т. зв. бібліографії “малих жанрів”: рекомендаційні показники, бібліографічні пам’ятки, каталоги, призначені для спеціалістів та широкого кола читачів. Українською мовою було надруковано 156 видань, російською — 14. Незважаючи на тематику, обсяг, жанр чи тип видання, обов’язковим

⁸ Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка НАН України. Архів (далі — ЛНБ. Архів).— Оп. 1, од. зб. 120.— Арк. 12.

⁹ Там само.— Оп. 3-ос, од. зб. 148.— Арк. 4-7.

¹⁰ Там само.— Од. зб. 150.— Арк. 147-148.

¹¹ **Ярослав Галан, 1902–1949:** Рек. покажч. літ. / АН УРСР. Львів. б-ка; Уклад.: М. П. Гуменюк, О. С. Коваленко, І. І. Шаповалов; Ред. В. П. Беляєв.— Київ: Вид-во АН УРСР, 1952.— 29 с., портр.— 10000 прим.

¹² **Олександр Гаврилюк, 1911–1941:** Рек. покажч. літ. / АН УРСР. Львів. б-ка; Бібліографічний відділ; Вступ. ст. П. Козланюка; Ред. М. Яцків.— Львів, 1953.— 16 с.— 300 прим.

¹³ **За збільшення виробництва кукурудзи:** Рек. покажч. літ. / АН УРСР. Львів. б-ка; Відділ бібліографії; Уклад.: Є. С. Кравченко, І. І. Шаповалов; Ред. В. Вольський.— Львів, 1955.— 64 с.— 500 прим.

атрибутом кожної публікації була т. зв. “ідеологічна шапка” — вступна частина, яка складалася з цитат, переліків праць (якщо це бібліографічний покажчик) класиків марксизму-ленінізму, посилань на чергові партійні з’їзди, пленуми, постанови і т. д.

Подальша тематика видань відображає стан науки, яка творилася у добу тоталітаризму. Це — “погромні” покажчики, які “викривали політику” Ватикану¹⁴; возвеличували роль КППС¹⁵. У цей період з’являються друком перші ановані бібліографічні покажчики, тематика яких пов’язана із святкуванням визначних для тоталітарної доби дат: до 100-річчя революційних подій 1848 р. в Галичині¹⁶, до 300-ліття возз’єднання України з Росією¹⁷, до 20-річчя Антифашистського конгресу працівників культури, який відбувся у Львові 1936 р.¹⁸

Бібліотека видавала також персональні бібліографічні покажчики, присвячені дозволенним радянською цензурою письменникам. Окремо варто згадати перше у повоєнний період і перше бібліографічне видання персоналії — рекомендаційний покажчик “Ярослав Галан” (1952). Серед рекомендаційних покажчиків та бібліографічних пам’яток, присвячених українським і російським письменникам, які виходили накладом від 100 до 500 прим. — “Степан Тудор”(1953); “Петро Козланюк”(1954); “Олександр Гаврилюк”(1953), культурним діячам: “Соломія Крушельницька”(1963); “Олександр Мишуга”(1964); та ін.; вченим: “І. С. Свенціцький”(1956), “Іван Петрович Крип’якевич”(1958), “Іван Олександрович Гуржій”(1956), творчість яких все одно препарувалася у бібліографії згідно з ідеологічними вимогами.

¹⁴ **Ватикан — натхненник мракобісся і світової реакції:** Бібліогр. покажч. / АН УРСР. Львів. б-ка; Уклад.: *О. П. Куц, Р. Я. Луцик*; Ред. *М. С. Жарінов*.— Львів, 1954.— 68 с.— 500 прим.

¹⁵ **Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України:** Бібліогр. покажч. / АН УРСР. Львів. б-ка; Уклад.: *В. Л. Вулах, М. С. Жарінов, О. Д. Кізлик, О. П. Куц, Р. Я. Луцик, В. В. Машотас*; Ред. *Б. К. Дудикевич*.— Львів, 1958.— 200 с.— 500 прим.

¹⁶ **1848 рік в Галичині:** Аног. покажч. рукоп. матеріалів б-ки / АН УРСР. Львів. б-ка; Уклад.: *В. Ф. Бандура, Т. Ю. Козачук*; За участю *К. Т. Гебултовського*; Ред. *І. С. Міллер*.— Львів, 1953.— 144 с.— 300 прим.

¹⁷ **Визвольна війна українського народу в 1648–1654 рр.** Возз’єднання України з Росією: Аног. покажч. рукоп. матеріалів б-ки / АН УРСР. Львів. б-ка; Відділ рукописів; Уклад. *Т. Ю. Козачук*; За участю *В. Ф. Бандури, К. Т. Гебултовського*; Ред. *О. П. Куц*.— Львів, 1954.— 116 с.— До 300-річчя возз’єднання України з Росією.— 500 прим.

¹⁸ **Антифашистский конгресс работников культуры во Львове в 1936 г.:** Документы и материалы / АН УССР. Львов. б-ка; Отдел рукописей; Сост. *Т. Е. Козачук*; Под. ред. *П. С. Козланюка*.— Львов, 1956.— 123 с., ил.— 500 экз.

З 50-х років популярними стають систематичні покажчики змісту “прогресивних” з точки зору радянських цензорів періодичних видань (“Вікна”, 1927–1932 (1966); “Друг”, 1874–1877 (1967); “Жите і слово”, 1894–1897 (1968) та ін.

У 50–60-х рр. виходять у світ тематичні бібліографічні покажчики з краєзнавства: інформативний щорічник “Соціалістична Львівщина”, вісім випусків (1954–1962) якого охоплювали літературу за 1951–1959 рр., покажчики з фізико-математичних, суспільних, філологічних наук (з поєднанням елементів науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії), бібліографічні видання з питань мистецтва та ін.

Видання бібліотеки періоду застою (1970–1984)

Повернення сталінських методів в управлінні державою, ідеологічний тиск на формування напрямків видавничої сфери. Активне розростання спецфондів бібліотеки. Система жорсткої цензури. “Соціалістичне планування” як засіб додаткового контролю за тематикою української книги. Зростання кількості російськомовних видань у видавничій політиці України в цілому.

Згідно з постановою ЦК Компартії України та Ради Міністрів УРСР “Про створення наукових центрів Академії наук УРСР в окремих економічних районах Української РСР”¹⁹, у Львові було створено Західний науковий центр Академії наук УРСР, який об’єднував і координував діяльність 20 академічних установ, 25 галузевих об’єднань. Як головна наукова бібліотека ЗНЦ, Львівська наукова бібліотека АН УРСР обслуговувала партійний і радянський актив, учених і спеціалістів різних галузей народного господарства, причому особлива увага зверталася на обслуговування вчених і спеціалістів системи Академії наук УРСР. Директорами у цей період були В. В. Машотас та Є. М. Стасюк.

Нові завдання і методи роботи бібліотеки зумовили зміни у її структурі: на початку 70-х років назріла необхідність у створенні спеціального відділу, який би здійснював фахову редакційно-видавничу підготовку друкованих видань бібліотеки та організацію їх випуску.

Формально редакційно-видавничий відділ почав працювати 2 січня 1975 р., коли наказом по бібліотеці на посаду його завідувача був призначений Є. Є. Кравченко (багаторічний вчений секретар, укладач декількох бібліографічних покажчиків). Відділ безпосередньо підпорядковувався дирекції бібліотеки й у своїй діяльності керувався тодішнім законодавством СРСР та УРСР, вимогами обліту²⁰, рішеннями вченої,

¹⁹ Збірник постанов і розпоряджень Уряду УРСР.— 1971.— № 5.— С. 3-8.

²⁰ Обласне управління у справах літератури та видавництва формально належало до облвиконкому. Обов’язками обліту було стеження за нерозголошенням державних таємниць у друкованій продукції. Насправді це був підрозділ КДБ,

редакційно-видавничої та науково-бібліографічної рад. З моменту організації відділу значно зросли кількість і якість друкованої продукції, всі підготовлені до друку видання обов'язково повинні були пройти контроль у картотеках відділу спецфондів, а потім санкціонувалися облітом. Тогочасна поліграфічна база бібліотеки була далека від досконалості, видання друкувалися переважно ротапринтним способом, на дешевому папері, у скромних обкладинках. Всього в цей період бібліотека опублікувала 127 видань, з них — 107 українською та 20 російською мовами.

Починаючи з 1972 р., бібліотека розпочала видавати тематичні збірники наукових праць²¹.

З 1976 р. працівники відділу складають “Плани-проспекти видань бібліотеки” на наступний рік, що свідчить про зародження логістики у видавничій сфері нашої установи. Скоординована з видавничими планами бібліотек АН УРСР, бібліографічна тематика доповнювала республіканські і загальносоюзні дослідження. В цей період було розроблено основні організаційні та регламентуючі документи бібліотеки. Історії ЛНБ присвятили свої публікації О. П. Куш, Є. М. Стасюк, М. В. Галушко, до 40-річчя бібліотеки було видано бібліографічний покажчик, в якому зібрано інформацію про видання бібліотеки та літературу про її діяльність за 40 років (1940–1980), опубліковано персоналії бібліографів бібліотеки: “Олег Павлович Куш” (1980), “Михайло Прокопович Гуменюк” (1980). Контекстові міжнародних літературних зв'язків присвячено такі бібліографічні видання: “Етель-Ліліан Войнич і Україна” (1970), “Твори Івана Франка мовами народів СРСР” (1972), “М. О. Некрасов і українська література” (1972), “М. О. Шолохов і українська література” (1975), “Л. М. Толстой і Україна” (1978). Було опубліковано низку систематичних покажчиків змісту журналів: “Життя й революція”, 1925–1934 (1970), “Світ”, 1881–1882 (1970), “Народ”, 1890–1895 (1970), “Хлібороб”, 1891–1895 (1971), “Громадський друг”, “Дзвін”, “Молот”, 1878 (1978).

Заангажована суспільно-політична тематика й надалі була присутня у видавничому репертуарі ЛНБ: рекомендаційні покажчики “Образ В. І. Леніна в українській радянській художній літературі” (1970), “Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток революційно-визвольного руху на західноукраїнських землях” (1977) та ін. Нерідко

який виконував цензурні функції. Його очолювала, як правило, людина цивільна (обов'язково — вихідець із партійних органів), а заступником був офіцер КДБ (на той час — Любашенко І., підполковник КДБ).

²¹ **Ільницька Людмила.** Від тематичних збірників статей — до “Записок Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника” (1972–2007) // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника; Редкол.: М. М. Романюк та ін. — Львів, 2008. — Вип. 16. — С. 253-271.

провідні фахівці бібліотеки у примусовому порядку залучались до укладання покажчиків ідеологічного напрямку, як наприклад, “Реакційна суть ідеології і політики українського буржуазного націоналізму” (1976), “Антинародна діяльність уніатської церкви на Україні” (1976). Інформація з усіх галузей знань, зокрема історії, економіки, геології, культури, літератури, педагогіки, представлена у бібліографічних виданнях бібліотеки цього періоду. Попри високу ідеологічну заангажованість тематики друкованої продукції ЛНБ, у цей час почали з’являтися видання, спрямовані на розкриття унікальних фондів бібліотеки: “Львівські видання XVI–XVIII ст.” (1970), “Інкунабули Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка АН УРСР” (1974), “Особисті архівні фонди відділу рукописів” (1977), “Нотолінійні рукописи XVI–XVIII ст.” (1979), “Рукописи архіву М. С. Шашкевича” (1979) та ін.

Період перебудови та розпаду СРСР (1985–1990)

Криза комуністичної ідеї, оголошення демократизації і гласності, ліквідація органів цензури у видавничій сфері.

Наприкінці 80-х років у бібліотеці сформувався висококваліфікований колектив. Редакційно-видавничий відділ, який упродовж 1978–1992 рр. очолювала М. Г. Вавричин, набув високої професійності. Розширився штат відділу (3 редактори і 1 друкарка). Остання п’ятирічка радянської імперії відображена у тогочасному репертуарі видань ЛНБ. Тематика наукових досліджень була і надалі суворо заідеологізованою та регламентованою, бібліографуванню підлягали лише ті персоналії²² та періодичні джерела, які не суперечили ідеологічному спрямуванню політики партії. Очоловав бібліотеку у цей час М. В. Лізанець — колишній директор ювелірної фабрики у Львові. За цей період було надруковано 106 видань, з них — 97 українською та 9 російською мовами.

Однак у цей період помітне послаблення всюдисущого партійного контролю. У 1988 р. вийшов друком систематичний покажчик змісту журналу “Зоря”²³, який і досі є надзвичайно популярним серед читачів.

²² **Георгій Книш:** До 60-річчя з дня народження: Бібліогр. покажч. / АН УРСР. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Уклад. *І. М. Вершиніна*; Відп. ред. *М. З. Романченко*.— Львів, 1982.— 104 с.: портр.— 200 прим.; **Ярослав Галан (1902–1949):** До 80-річчя з дня народження: Бібліогр. покажч. / АН УРСР. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Уклад. *М. А. Вальо*; Відп. ред. *Є. М. Стасюк*.— Львів, 1982.— 356 с.: портр.— 500 прим.; **Михайло Павлик:** Бібліогр. покажч. / АН УРСР. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Уклад.: *В. Т. Полек, П. Г. Баб’як*; Наук. ред. *Ф. П. Погребенник*.— Львів, 1986.— 209 с.— 400 прим.

²³ **“Зоря”, 1880–1897:** Сист. покажч. змісту журн. / АН УРСР. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Уклад. *О. Д. Кізілік*; Передм. і наук. ред. *М. П. Гуменюка*.— Львів, 1988.— 440 с.— 500 прим.

Грунтовна передмова М. П. Гуменюка була хоч і доволі обережною щодо оцінки ролі журналу в історії української культури, але на той час це вже був прогрес у видавничому репертуарі бібліотеки. Видання збірника праць М. П. Гуменюка під назвою “Біля джерел української радянської бібліографії” (Київ, 1991) також віддало данину радянській ідеології, але за змістом було все-таки насичене іменами (Ю. Меженко, І. Калинович, Д. Багалій, Ж. Копержинський) та темами (журнал “Бібліологічні вісті”, бібліографічні товариства в Україні), про які раніше в позитивному плані не могло бути й мови.

У 1989 р. установі надано статус науково-дослідного інституту, наступного року організовано наукову конференцію, присвячену 175-річчю від дня народження Я. Ф. Головацького, виступи доповідачів на якій чи не вперше прозвучали без ідеологічного вступу та висновків.

У цей період налагоджуються міжнародні контакти з бібліотеками Польщі, Канади, Сполучених Штатів Америки.

Видавнича діяльність бібліотеки у незалежній Україні

У 1991 р. бібліотеку очолила доктор історичних наук Крушельницька Л. І. — відомий учений-археолог, громадський діяч. Із здобуттям Україною незалежності відкрились спецфонди, уможливилися об’єктивні повноцінні наукові дослідження на основі архівів бібліотеки та інших раніше засекречених структур. Із розкриттям спецфондів “реабілітована література” передається у відкриті фонди і стає невичерпним джерелом для дослідників. Першою “ластівкою” у цьому плані став започаткований у відділі наукової бібліографії у 1991 р. видавничий проєкт “Українська книга в Галичині, на Буковині, Закарпатті та в еміграції, 1914–1939”, який передбачає видання багатотомної бібліографії західно-української та української еміграційної книги міжвоєнного періоду, власне “реабілітованої книги”.

У 1993 р. було створено окремий підрозділ для вивчення української преси (Науково-дослідний центр періодики), працівники якого видають монографії, присвячені періодиці певного регіону чи періоду²⁴. Цей

²⁴ **Романюк М. М., Галушко М. В.** Українські часописи Коломиї (1865–1994 рр.): Іст.-бібліогр. дослідж. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. НДЦ періодики.— Львів, 1996.— 235 с.— (Періодичні видання міст України).— 100 прим.; **Дроздовська О.** Українські часописи повітових міст Галичини (1865–1939 рр.): Іст.-бібліогр. дослідж. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. НДЦ періодики; Наук. ред.-консультант *М. М. Романюк*.— Львів, 2001.— 363 с.— (Періодичні видання міст України).— 300 прим.; **Романюк М. М., Галушко М. В.** Українські часописи Львова 1848–1939 рр.: Іст.-бібліогр. дослідж.: У 3-х т. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. НДЦ періодики.— Львів, 2001–2003.— 2000 прим.;

підрозділ щорічно випускає у світ матеріали до енциклопедичного словника “Українська журналістика в іменах”²⁵.

У видавничому репертуарі бібліотеки преферують серйозні книгознавчі студії, видання, присвячені українським діячам літератури і мистецтва, раніше “проскрибовані” джерелознавчі розвідки та публікації. Щорічно бібліотека випускає два наукові збірники: “Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника” та “Збірник праць Науково-дослідного центру періодики”. Обидва періодичні видання бібліотеки визнані Вищою атестаційною комісією України як фахові, публікації в яких можуть слугувати підґрунтям для здобуття наукового ступеня кандидата чи доктора історичних чи філологічних наук.

Традиційними для бібліотеки стали видання матеріалів наукових конференцій: “Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка: книги і люди”²⁶; “Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики”²⁷; “Рукописна україніка у фондах ЛНБ та проблеми створення інформаційного банку даних”²⁸; щорічно виходять друком матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції “Українська періодика: історія і сучасність” та ін.).

Серед видань бібліотеки почесне місце посідають матеріали до національної бібліографії — публікація архівної картотеки, створеної у 1946–1949 рр. двома академічними бібліотеками Києва і Львова —

Вішка О. Преса української еміграції в Польщі (1920–1939 рр.): Іст.-бібліогр. дослідж. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики; Наук. ред.-консультант *М. М. Романюк*.— Львів, 2002.— 480 с.— (Українська періодика за кордоном).— 300 прим.

²⁵ **Українська журналістика в іменах:** Матеріали до енциклопедичного словника / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника. НДЦ періодики; За ред. *М. М. Романюка*; Передм. *В. А. Качкана*; Наук. консультант *Я. Р. Дашкевич*.— Львів, 1994–2008.— Вип. 1-15.

²⁶ **Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка: книги і люди:** Матеріали круглого столу / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника, Наук. т-во ім. Шевченка у Львові; Упоряд та заг. ред. *Л. І. Ільницької*; Ред. *В. М. Трипачук*.— Львів, 1996.— 138 с.— 500 прим.

²⁷ **Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики:** Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25-26 серп. 1995 р. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Відп. ред. *Л. І. Крушельницька*; Ред.: *В. М. Трипачук, Л. П. Квятковська, М. О. Патерига*.— Львів, 1996.— 470 с.— 500 прим.

²⁸ **Рукописна україніка у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних:** Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 20-21 верес. 1996 р. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Упоряд. *М. М. Трегуб*; Редкол.: *О. О. Дзьобан* (відп. ред.) та ін.— Львів, 1999.— 653 с.— 500 прим.

“Репертуар української книги, 1798–1916: Матеріали до бібліографії”. Т. 1-9. (1995–2005)²⁹.

Для дослідників видавничого руху в Галичині цінним джерелом слугують видання, які розкривають діяльність організацій та осіб, заборонених у радянський час: “Товариство “Просвіта у Львові” (1996, друге, доповнене видання вийде у 2008 р.); “Видання Івана Тиктора та концерну “Українська преса”, 1923–1977 (2000); Видання “Червоної Калини”, 1922–1939 (2004) та ін., а також систематичні покажчики змісту періодичних видань, зокрема таких, які раніше знаходились у спецфондах: “Журнал “Дзвони”, 1931–1939; “Назустріч”, 1934–1938; “Книжка” (1921–1923); “Місячник “Українська музика” (1937–1939); “Наша культура”, 1935–1937³⁰.

Серед видань бібліотеки провідне місце належить покажчикам гуманітарної тематики: “Руська трійця”: Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький (1834–1990)” (1993)³¹, “Іншомовні джерела до історії міст і сіл України” (1995)³²; “Українська лексикографія XIII–XX ст.” (1999)³³.

²⁹ Репертуар української книги, 1798–1916: Матеріали до бібліографії / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Упорядкув., підгот. до друку та прим.: Л. І. Гльницької, О. І. Хміль; Наук. ред. Я. Р. Дашкевича; Відп. ред. Л. І. Крушельницька.— Львів, 1995–2005.— Т. 1-9.

³⁰ Комариця М. М. Журнал “Дзвони” (1931–1939): Сист. покажч. змісту / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника, НДЦ періодики; Наук. ред. М. А. Вальо; Відп. ред. М. М. Романюк; Ред. О. Б. Катола.— Львів, 1997.— 217 с.— 300 прим.; Костюк С. П. “Назустріч”, 1934–1938: Сист. покажч. змісту / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Наук. ред. М. М. Романюк; Ред. Л. П. Квятковська.— Львів, 1999.— 280 с.— 500 прим.; Когут Софія. “Книжка” (1921–1923): Вістник українського книжкового руху: Сист. покажч. змісту / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Наук. ред. М. А. Вальо; Передм. Н. А. Рибчинської; Ред. М. О. Пономаренко.— Львів, 2003.— 98 с.— 200 прим.; Місячник “Українська музика” (1937–1939): Сист. покажч. змісту журналу / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Упоряд.: Р. Мисько-Пасічник, В. Пасічник; Відп. ред. С. П. Костюк; Ред. Л. О. Гльницька.— Львів, 2003.— 60 с.— 300 прим.; “Наша культура” (1935–1937): Сист. покажч. змісту / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Упоряд. Н. Прокопенко; Наук. ред. Л. Головата; Ред. М. Пономаренко.— Львів, 2006.— 124 с.— 300 прим.

³¹ Руська Трійця”: Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький: (1834–1990): Бібліограф. покажч. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Уклад. Л. І. Гльницька; Передм. Р. М. Лубківський; Наук. ред. Ф. І. Стеблій; Ред. М. Г. Вавричин.— Львів, 1993.— 380 с.— 500 прим.

³² Іншомовні джерела до історії міст і сіл України: Покажч. л-ри / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Уклад. О. Д. Кізлик; Наук. ред. О. А. Купчинський; [Ред. В. М. Трипачук].— Львів, 1995.— 290 с.— 350 прим.

³³ Кульчицька Т. Українська лексикографія XIII–XX ст.: Бібліогр. покажч. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаника; Наук. ред. Д. Г. Гринчишин; Ред. Л. П. Квятковська.— Львів, 1999.— 360 с.— 300 прим.

Характерним зразком зміни ідеологічної парадигми видавничого репертуару бібліотеки є видання інформаційного бібліографічного щорічника “Українські Карпати”³⁴, який виходив з 1977 р. До 1988 р. про таку назву не могло бути й мови, і протягом 11 років географічне поняття Українські Карпати було замінене на ідеологічну витриману назву “Радянські Карпати” (мало того, частина тиражу виходила російською мовою під заголовком “Советские Карпаты”). Інформаційне видання “Українські Карпати” подає наукову та науково-популярну карпатознавчу літературу, видану в Україні та поза її межами, відображаючи тематику наукових установ ЗНЦ НАН України, пов’язану з транскордонним співробітництвом та розробкою міжнародних наукових проєктів³⁵.

Традиційними у видавничому репертуарі є персональні бібліографічні покажчики. За роки незалежності України стало можливим представити в повному обсязі творчість заборонених раніше культурних діячів, письменників, учених: “Володимир Січинський” (1996), “Петро Іванович Холодний (1996), “Олекса Новаківський” (2001), “Микола Голубець” (2005), “Ярослав Дашкевич” (2006) та ін.

Цілков новими серед видань бібліотеки є історико-бібліографічні та історико-книгознавчі дослідження, їх поява свідчить про зростання наукового потенціалу бібліотеки, зокрема відзначимо монографії: М. М. Романюка³⁶, М. Савки³⁷, М. М. Комариці³⁸, Л. І. Ільницької³⁹ та ін.

³⁴ **Українські Карпати:** Природа. Економіка. Історія. Народознавство: Бібліогр. покажч. за 2001 рік / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Уклад.: В. Г. Денисюк, Н. І. Кошик, Н. П. Прокопенко; Наук. ред. М. А. Голубець (відп. ред.); Ред. М. Кульчицький. — Львів, 2006. — 240 с. — 150 прим.

³⁵ Див.: **Кошик Наталія.** Бібліографічний покажчик “Українські Карпати” (1977–2006) як джерело інформаційного пошуку з проблем карпатознавства // Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка; Редкол.: М. М. Романюк та ін. — Львів, 2008. — Вип. 16. — С. 342–353.

³⁶ **Романюк М.** Українська преса Північної Буковини як джерело вивчення суспільно-політичного життя краю (1870–1940 рр.) / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. НДЦ періодики; Наук. консультант Я. Р. Дашкевич; Ред. О. Католла. — Львів: Фенікс, 2000. — 588 с. — 500 прим.

³⁷ **Савка Мар’яна.** Українська еміграційна преса у Чехословацькій республіці (20–30-ті рр. XX ст.): Іст.-бібліогр. дослідж. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; НДЦ періодики; Наук. ред.-консультант М. М. Романюк; Відп. за вип. Л. Сніцарчук. — Львів, 2002. — 308 с. — (Українська періодика за кордоном). — 300 прим.

³⁸ **Комариця Мар’яна.** Українська “католицька критика”: феномен 20–30-х років XX ст.: Монографія / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. Відділення “Науководослідний центр періодики”; Наук. ред. Р. Т. Гром’як; Відп. ред. М. М. Романюк; Ред. О. Серєда. — Львів, 2007. — 328 с. — 300 прим.

³⁹ **Ільницька Луїза.** “Русалка Дністровая” (1837) у бібліотеках і музеях світу: Іст.-книгознавче дослідж. / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Наук. консультант Я. Д. Ісаєвич; Відп. ред. Л. В. Головата; Ред. Л. О. Ільницька. — Львів, 2007. — 248 с., 32 с., іл. — 300 прим.

Персональні збірники, започатковані М. Вальо, “Марія Деркач. 1896–1972” (1999); “Бальтазар Гакет — дослідник Південно-Східної і Центральної Європи” (2000); “Зеновія Франко. 1925–1991” (2003), продовжила Т. Ю. Кульчицька виданням “Юліан Редько” (2006). Вперше у них розширено структуру — окрім бібліографічних матеріалів введено спогади, документи, листи, ілюстративний матеріал.

У 2003 р. бібліотеку очолив доктор історичних наук, професор М. М. Романюк. Значно розширився її штат. Великих змін зазнав і редакційно-видавничий відділ, отримавши статус наукового. У ньому тепер 11 працівників, які структурально творять дві групи: редакційної роботи та групи додрукарських процесів. Співробітники відділу, окрім поточного редагування, беруть активну участь у науковому житті колективу: виступають на конференціях, публікують статті, укладають бібліографічні покажчики.

За останні десятиліття побачили світ видання, присвячені епістолярній спадщині окремих діячів науки, культури, мистецтва: “Листування Федора Вовка з Володимиром Гнатюком”⁴⁰; “Листи Юрія Меженка до львів’ян (1923–1969)”⁴¹. 2004 р. у ЛНБ засновано серію “Епістолярій”, куди поки що увійшло два видання: “Листи Михайла Грушевського до Михайла Мочульського (1901–1933)”⁴² та “Листи Вячеслава Липинського до Осипа Назарука (1921–1930)”⁴³.

Окремо слід згадати збірник унікальних документів і матеріалів установчих зборів ОУН, відомих в історії як Конгрес українських націоналістів. Основну частину видання формують оригінальні документи зі збірки Державного центрального архіву в Празі, які публікуються вперше⁴⁴.

Серед видавничого асортименту бібліотека практикує видання мемуарного характеру, авторами яких є працівники ЛНБ (Л. Крушельницька

⁴⁰ **Листування Федора Вовка з Володимиром Гнатюком** / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського; Упоряд. та коментарі *В. Наулка, Н. Руденко, О. Франко*; [Ред. не вказаний].— Львів; Київ, 2001.— 216 с.— 300 прим.

⁴¹ **Листи Юрія Меженка до львів’ян (1923–1969)** / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Упоряд. *М. А. Вальо*.— Львів, 2002.— 324 с.: іл.— 300 прим.

⁴² **Листи Михайла Грушевського до Михайла Мочульського (1901–1933)** / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Упоряд. *Р. Дзюбан*; Відп. ред. *Л. Головата*; Ред. *М. Пономаренко*.— Львів, 2004.— 153 с.: іл.— (Епістолярій).— 300 прим.

⁴³ **Листи Вячеслава Липинського до Осипа Назарука (1921–1930)** / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка; Упоряд. *М. Дядюк*; Відп. ред. *Л. Головата*; Ред. *Л. О. Ільницька*.— Львів, 2004.— 156 с.: іл.— (Епістолярій).— 500 прим.

⁴⁴ **Конгрес українських націоналістів. 1929 р.:** Документи і матеріали / НАН України. ЛНБ ім. В. Стефаніка. Центр досліджень визвольного руху; Упоряд. *В. Муравський*; Наук. ред. *О. Луцький*; Відп. ред. *Л. Головата*; Ред.: *М. Пономаренко, Л. Ільницька, М. Кульчицький*.— Львів, 2006.— 420 с.: іл.— (Джерелознавча серія).— 1000 прим.

“Рубали ліс” (2001); М. Бачинський “Сергій Бачинський: Спогади сина” (2004); С. Наконечний “Шоа у Львові” (2004) та ін.).

Багатий та різноманітний за тематикою видавничий репертуар бібліотеки 90-х років ХХ та початку ХХІ ст., відображений у структурі двох останніх покажчиків видань бібліотеки. Якщо у першому виданні покажчика “Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника АН УРСР (1940–1980 рр.)” (1982) у розділі “Видання бібліотеки” було лише дві рубрики (“Бібліографічні покажчики та наукові праці” і “Методичні та інструктивні матеріали”), то в двох останніх — “Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України: Покажчик видань бібліотеки та літератури про її діяльність (1981–2000)” (2004), “Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України: Покажчик видань бібліотеки та література про її діяльність (2001–2005)” (2007) в аналогічному розділі представлені вже 10 рубрик, зокрема: Збірники наукових праць; Матеріали наукових конференцій; Монографії; Історико-бібліографічні дослідження; Науково-документальні видання; Науково-довідкові видання; Навчальні посібники; Бібліографічні покажчики. Каталоги; Організаційно-методичні документи. Каталоги видань; Публіцистика. Художні твори.

За останнє десятиліття у бібліотеці, яка тепер здобула звання національної, склався висококваліфікований творчий колектив, здатний формувати академічне книгознавство та джерелознавство в усьому їх розмаїтті.

ВИДАВНИЧИЙ РЕПЕРТУАР ЛЬВІВСЬКОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМ. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ (1940–2008): ЕВОЛЮЦІЯ ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПАРАДИГМИ

Марта Пономаренко

*завідувач відділу наукового редагування та видавничої справи
ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України*

Охарактеризовано видавничий репертуар Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України впродовж усієї історії її існування з урахуванням впливу ідеологічних чинників на формування тематики та типології видань, змін у принципах підбору автури залежно від політичних змін у державі. Особливу увагу приділено добі незалежності України. Перелічено найяскравіші персоналії, причетні до редакційно-видавничої діяльності бібліотеки.

Ключові слова: видавничий репертуар, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України, ідеологія, редагування, видавнича справа.

**PUBLISHING REPERTOIRE
OF L'VIV STEFANYK SCIENTIFIC LIBRARY (1940–2008):
EVOLUTION OF IDEOLOGICAL PARADIGM**

Marta Ponomarenko

*Head, Scientific Editing and Publishing Dept.,
L'viv Stefanyk Scientific Library, National Academy of Sciences of Ukraine*

The publishing repertoire of L'viv Stefanyk Scientific Library is described during all periods of its existence taking into account influence of ideological factors on formation of editions' subject and typology, changes in principles of author selection depending on political changes in the state. The special attention is payed to the period of independent Ukraine. The brightest personalities participating in Library's editorial and publishing activities are named.

Keywords: publishing repertoire, L'viv Stefanyk Scientific Library, ideology, editing, publishing.

**ИЗДАТЕЛЬСКИЙ РЕПЕРТУАР ЛЬВОВСКОЙ НАУЧНОЙ
БИБЛИОТЕКИ ИМ. В. СТЕФАНИКА НАН УКРАИНЫ (1940–2008):
ЭВОЛЮЦИЯ ИДЕОЛОГИЧЕСКОЙ ПАРАДИГМЫ**

Марта Пономаренко

*заведующая отделом научного редактирования и издательского дела
ЛНБ им. В. Стефаника НАН Украины*

Изучается издательский репертуар Львовской научной библиотеки им. В. Стефаника НАН Украины на протяжении всей истории её существования. С учётом влияния идеологических факторов на формирование тематики и типологии изданий, изменений в принципах подбора авторов в зависимости от политических изменений в государстве. Особое внимание уделяется периоду независимости Украины. Перечислены наиболее яркие персоналии, причастные к редакционно-издательской деятельности библиотеки.

Ключевые слова: издательский репертуар, Львовская научная библиотеки им. В. Стефаника НАН Украины, идеология, редактирование, издательское дело.